

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RAHMİ AŞKIN TÜRELİ’NİN
7/43033 VE 7/44743 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGELERİNE İLİŞKİN
CEVAPLAR

Türkiye ekonomisinin lokomotif sektörlerinden olan tekstil ve hazır giyim sektörü, son yıllarda ciddi sıkıntılar içinde olup, 2026 yılına ağır bir istihdam ve işletme kaybıyla girilmiştir. Yüksek enerji maliyetleri, işgücü giderlerindeki artış ve döviz kuru baskısı gibi nedenlerle yerli üreticiler yurt dışında rekabet güçlerini kaybetmektedirler.

Diğer taraftan, sektördeki daralmanın korona virüsü pandemisinden itibaren sürdüğü bilinmekte olup, sektördeki bu kan kaybı; lojistik, ambalaj, makine sanayii ve boyahane gibi yan sanayileri de doğrudan etkileyerek adeta bir domino etkisi yaratmaktadır.

SGK verilerine göre, tekstil sektöründe sadece 2026 Ocak ayında 192 firma kapanmış, 4 bin 688 çalışan işsiz kalmıştır. Hazır giyimde ise 643 şirket faaliyetini durdururken 7 bin 217 kişi sektörden çıkmıştır. Son bir yılda tekstil sektöründe kapanan şirket sayısı bini aşmış, istihdam kaybı 40 bin sınırına dayanmıştır.

Bu durum, yatırımların özellikle teşvik ve maliyet avantajı sunan Mısır gibi ülkelere kaymasına neden olmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

Soru 1- Tekstil ve hazır giyim sektöründe son 3 yılda faaliyetine son veren toplam şirket sayısını yıllar itibarıyla açıklar mısınız?

Soru 2- Faaliyetine son veren şirketlerin illere göre dağılımı nasıldır?

Soru 3- Son 3 yılda üretimini ve faaliyetlerini tamamen veya kısmen yurt dışına taşıyan Türkiye merkezli firma sayısı kaçtır?

Soru 4- Bu firmaların faaliyetlerini yurtdışında hangi ülkelere kaydıldıklarını ayrıntılı olarak açıklar mısınız?

Soru 5- Bu firmaların Türkiye’den çekilmesiyle oluşan üretim kaybı ne kadardır?

Soru 6- Sektörden kopan iş gücünün yeniden istihdamı için yürütülen bir “Acil Eylem Planı” bulunmakta mıdır?

Soru 7- Tekstil sektöründeki daralmanın; tekstil makineleri üretimi, kimyasal boya sanayii, aksesuar ve ambalaj sektörleri gibi yan sanayilerde oluşturduğu olumsuz etkiler nedeniyle kapanan işletme sayısı kaçtır?

Soru 8- Ana sektördeki daralmanın; yan sanayiler üzerindeki olumsuz etkilerine dair Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi bulunmakta mıdır?

Soru 9- Rakiplerimiz olan Mısır, Bangladeş ve Vietnam gibi ülkeler karşısında Türk tekstilcisinin enerji ve işçilik maliyetlerini düşürmeye yönelik vergi indirimi veya enerji teşviki gibi bir düzenleme gündeminizde midir?

Soru 10- Sektörün “fason üretim” sarmalından kurtulup katma değerli, markalı ihracata geçmesi için sağlanan teşviklerin, küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) nezdinde tabana yayılamamasının nedenleri nelerdir?

Soru 11- Yerli hammadde üreticisi korunurken hazır giyim ihracatçısının hammadde maliyetlerini düşürecek bir destek mekanizması kurmaya ilişkin olarak bir çalışma yürütüyor musunuz?

CEVAPLAR:

Bakanlığımızın tekstil ve hazır giyim sektörüne yönelik önemli destek ve teşvik programları bulunmaktadır. Firmalarımız, yeni teşvik sistemi kapsamında bir dizi güncel ve nitelikli mekanizmalar ile desteklenmektedir. Bunların yanı sıra, istihdamı koruyan ve artıran programlar da eşgüdümlü bir şekilde yürütülmektedir.

Bakanlığımızca, tekstil ürünlerinin imalatına yönelik olarak 2012 yılından bu yana 6.801 yatırım teşvik belgesi (YTB) düzenlenmiştir. Bu belgeler kapsamında toplam 1,057 trilyon TL tutarında sabit yatırım gerçekleştirilmesi ve 208.628 vatandaşımıza istihdam sağlanması öngörülmüştür. Benzer şekilde, yine aynı dönemde giyim eşyalarının imalatına yönelik olarak 5.038 YTB düzenlenirken bu belgeler ile toplam 120,5 milyar TL'lik sabit yatırım ve 629.302 kişilik istihdam öngörülmüştür.

Söz konusu sektörler, OSB'ler ve sanayi kümelenmeleri aracılığıyla da desteklenen güçlü bir üretim altyapısına sahiptir. Hâlihazırda, 159 OSB bünyesindeki 4.070 sanayi parselinde tekstil ürünleri imalatı, 80 OSB'de bulunan 1.483 parselde ise giyim eşyaları imalatı yapılmakta ve toplamda 480 bin kişiye istihdam sağlanmaktadır. Bu veriler, tekstil ve konfeksiyon sektörünün OSB yapılanması içinde önemli bir ağırlığa sahip olduğunu göstermektedir. Sektörel kümelenme stratejisinin somut birer çıktısı olan 5 Giyim ve Tekstil İhtisas OSB de bu alandaki önemli bir göstergidir.

2025 yılında, tekstil ve konfeksiyon sektörünün de dâhil olduğu imalat sanayinin emek yoğun sektörlerinde, iş gücünün korunmasına katkı sağlamak amacıyla "İstihdamı Koruma Destek Programı" uygulanmıştır. Bu kapsamda bugüne kadar "tekstil ve hazır giyim" sektöründe faaliyet gösteren 9.929 işletmeye 2026 fiyatlarıyla 8,58 milyar TL destek sağlanmış ve 11.144 kişilik ilave istihdam sağlanmış, 338.701 kişilik istihdam korunmuştur.

Ayrıca; Mart ayı itibarıyla başvuruları alınmaya başlanan "İmalat Sanayi için Kredi Finansmanı ve İstihdamı Koruma Programı" ile de imalat sanayinde üretim sürekliliğini güvence altına almak, işletmelerin finansmana erişimini kolaylaştırmak ve istihdamı korumak amaçlanmaktadır. Bakanlığımız, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, KOSGEB ve Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) iş birliğiyle yürütülmekte olan Program, imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerle birlikte büyük işletmeleri de kapsamaktadır. Programın iki destek türünden biri olan "Performans Desteği" çerçevesinde tekstil, giyim, deri ve mobilya imalatı gibi belirli sektörlerde korunan her bir istihdam için 30 prim gün karşılığı 3.500 TL destek sağlanmaktadır. Burada önemli bir husus da geri ödemesiz destek tutarlarının işletmelerin kamuya olan vergi ve SGK prim borçlarının ödenmesinde mahsuplaşmaya konu edilebilmesidir. Böylelikle emek yoğun sektörlerde 1 milyon 100 bin kişilik istihdamın korunması hedeflenmektedir. Programın diğer destek türü olan "Finansman Desteği" kapsamında ise imalat sanayi firmalarının kullanımı için uygun koşullu 100 milyar TL'lik kredi imkânı sunulmaktadır. Program kapsamında Haziran ayı itibarıyla 6,72 milyar TL destek ödemesi yapılmış olup bu tutarın 3,2 milyar TL'si, tekstil ve hazır giyim sektöründe faaliyet gösteren 7.562 firmaya ilişkindir.

Bunların yanı sıra; 31 Ocak 2026 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren "Refinansman Kefalet Programı" ile imalat sektörü başta olmak üzere stratejik sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin mevcut kredi yüklerini yönetilebilir hale getirmek, kısa vadeli likidite baskılarını azaltmak ve finansal istikrarlarını koruyarak üretim ve istihdam sürekliliğini sağlamak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 6 ay anapara ödemesiz, 48 aya kadar vadeli ve 12,5 milyon TL'ye kadar kullanılacak kredilerde %80 oranında kefalet sağlanmaktadır.

Ayrıca, yeni teşvik sitemimizi düzenleyen 9903 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında; 1. bölge illerinden 4., 5. veya 6. bölge il veya ilçelerine taşınan imalat sanayi yatırımları, yeni yatırım koşulu aranmaksızın 6. bölge istihdam desteklerinden faydalanabilmektedir.

Öte yandan; su ve kimyasal kullanımını ve geri kazanımını etkinleştirmelerine yönelik olarak yapılması gereken makine ve sistem revizyonlarına mezkûr Karar kapsamında destek sağlanırken, sektörümüz Yeşil Dönüşüm Destek Programı ile Dijital Dönüşüm Destek Programı'ndan da faydalanabilmektedir.

İlaveten, ülkemiz ve AB eş finansmanıya Bakanlığımızca yürütülen Rekabetçi Sektörler Programı çerçevesinde tekstil, hazır giyim ve mobilya sektörlerinde verimlilik ve katma değer artışını sağlayacak dönüşümü amaçlayan, toplam 34 milyon Avro bütçeli beş büyük proje yürütülmektedir. Bunlar arasında yer alan “Tasarımdan Üretime: Hazır Giyim Sektörünün Dijital Dönüşümü” projesi kapsamında, tekstil ve hazır giyim sektörüne yönelik “Dijital Dönüşüm Yol Haritası” hazırlanarak sektörün rekabet gücünü ve küresel pazarda tercih edilebilirliğini artırmak için ana hedefler ve eylemler belirlenmiştir.

Bu meyanda, tekstil sektöründe faaliyet gösteren 77 Ar-Ge ve 60 Tasarım Merkezinin yanı sıra çeşitli Teknoparklarda tekstil ve hazır giyim sektöründe faal 70 firmada yürütülmekte olan çok sayıda proje çalışması ve patent başvurusunun varlığı da sektörün geleceği ve rekabet gücü açısından önem taşımaktadır.

Sonuç olarak; tekstil ve hazır giyim sektörlerindeki gelişmelerin değerlendirilmesi ve rekabet gücümüzün artarak sürdürülmesi amacıyla ilgili Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ve STK'lar ile gerekli iş birliği ve çalışmalara aralıksız devam edilmektedir. Bu alandaki küresel ve yerel eğilimler; aralarında, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türk Eximbank'ın da bulunduğu paydaşlarımız ile yakın koordinasyon içerisinde takip edilerek proaktif politikalar izlenmektedir.